

POSTANOWIENIE

Dnia 28 sierpnia 2013 r.

Sąd Okręgowy w Szczecinie Wydział II Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Dorota Gamrat-Kubeczak

Sędziowie: SSO Marzenna Ernest

SSO Zbigniew Ciechanowicz (spr.)

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 28 sierpnia 2013 r. w S.

sprawy z wniosku wierzyciela (...) Bank spółka akcyjna z siedzibą we W.

przeciwko dłużnikowi C. S.

o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu

na skutek zażalenia dłużnika

na postanowienie Sądu Rejonowego Szczecin-Centrum z dnia 6 września 2012 r., sygn. akt VI Co 3660/12

postanawia:

I. zmienić zaskarżone postanowienie co do punktu 1 jedynie o tyle, że w zakresie punktu 3 bankowego tytułu egzekucyjnego nr (...) z dnia 21 sierpnia 2012 r. przyjmując, że dalsze odsetki liczone są od kapitału w kwocie 9.319,80 zł (dziewięć tysięcy trzysta dziewiętnaście złotych osiemdziesiąt groszy) od dnia 21 sierpnia 2012 r. do dnia zapłaty według stopy procentowej w wysokości 25 % i w pozostałym zakresie co do dalszych odsetek wniosek oddalić;

II. w pozostałej części zażalenie oddalić.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 6 września 2012 r. Sąd Rejonowy Sądu Rejonowego Szczecin-Centrum nadał klauzulę wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu nr (...) z dnia 21.08.2012 r. na rzecz wierzyciela (...) Bank spółka akcyjna z siedzibą we W. przeciwko dłużnikowi C. S., z ograniczeniem możliwości prowadzenia postępowania egzekucyjnego na podstawie powyższego tytułu do kwoty 40.271,28 zł (punkt 1) oraz zasądził od dłużnika na rzecz wierzyciela kwotę 127 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania (punkt 2).

Uzasadniając powyższe rozstrzygnięcie Sąd mając na uwadze art. 97 ust. 1 ustawy Prawo bankowe (Dz.U. z 2002 r. Nr 72, poz. 665 ze zm.) wskazał, iż przedmiotowy bankowy tytuł egzekucyjny został wystawiony przeciwko dłużnikowi, z którym zawarto umowę kredytu. Dłużnik w oświadczeniu poddał się egzekucji do ściśle określonej kwoty i do tej sumy Sąd ograniczył możliwość prowadzenia postępowania egzekucyjnego. Sąd mając na uwadze, iż bankowy tytuł egzekucyjny spełnia wyżej określone warunki, na podstawie art. 786² § 1 w zw. z art. 777 § 1 pkt 3 k.p.c. i art. 96 ustawy Prawo bankowe, orzekł jak w pkt 1 sentencji. O kosztach niniejszego postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 98 i 108 § 1 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. i art. 71 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U.05.167.1398) oraz § 10 ust. 1 pkt 13 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U. z 2002 r. Nr 163, poz. 1349 z późn. zm.).

Zażalenie na powyższe postanowienie złożył dłużnik i wniósł o jego uchylenie. Skarżący powołał się na przyczyny nie wywiązania się dłużnika z zobowiązania wobec banku oraz zaznaczył, że kredyt jest ubezpieczony.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie dłużnika skutkowało rozstrzygnięciem o charakterze reformatoryjnym.

Ustosunkowując się do zażalenia w pierwszej kolejności należy zwrócić uwagę na zakres kognicji sądu w postępowaniu o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu. W związku z tym Sąd Okręgowy wskazuje, iż bankowy tytuł egzekucyjny stanowi daleko idące uproszczenie i uprzywilejowanie banku w stosunku do innego typu wierzycieli. Postępowanie o nadanie bankowemu tytułowi egzekucyjnemu klauzuli wykonalności ma charakter postępowania uproszczonego i formalnego, w którym sąd w zasadzie nie bada zarzutów merytorycznych. Przepis art. 786² k.p.c. obliuguje bowiem sąd do zbadania w tym postępowaniu czy dłużnik poddał się egzekucji, czy roszczenie objęte tytułem wynika z czynności bankowej, jak również czy dłużnik dokonał tej czynności bezpośrednio z bankiem, ewentualnie czy roszczenie wynika z zabezpieczenia wierzytelności banku wynikającej z tej czynności. W konsekwencji sąd bada czy wystawienie bankowego tytułu egzekucyjnego odbyło się zgodnie z przepisami art. 96-98 Prawa bankowego. W myśl art. 96 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe (j.t. Dz.U. z 2002r. Nr 72 poz. 665 ze zm.) na podstawie ksiąg banków lub innych dokumentów związanych z dokonywaniem czynności bankowych banki mogą wystawiać bankowe tytuły egzekucyjne. Dalej stosownie do treści ustępu 2 w bankowym tytule egzekucyjnym należy oznaczyć bank, który go wystawił i na rzecz którego egzekucja ma być prowadzona, dłużnika zobowiązanego do zapłaty, wysokość zobowiązań dłużnika wraz z odsetkami i terminami ich płatności, datę wystawienia bankowego tytułu egzekucyjnego, jak również oznaczenie czynności bankowej, z której wynikają dochodzone roszczenia oraz wzmiankę o wymagalności dochodzonego roszczenia. Bankowy tytuł egzekucyjny należy opatrzyć pieczęcią banku wystawiającego tytuł oraz podpisami osób uprawnionych do działania w imieniu banku. Kolejno należy zwrócić uwagę, iż zgodnie z dyspozycją art. 97 ust. 1 bankowy tytuł egzekucyjny może być podstawą egzekucji prowadzonej według przepisów Kodeksu postępowania cywilnego po nadaniu mu przez sąd klauzuli wykonalności wyłącznie przeciwko osobie, która bezpośrednio z bankiem dokonywała czynności bankowej albo jest dłużnikiem banku z tytułu zabezpieczenia wierzytelności banku wynikającej z czynności bankowej i złożyła pisemne oświadczenie o poddaniu się egzekucji oraz gdy roszczenie objęte tytułem wynika bezpośrednio z tej czynności bankowej lub jej zabezpieczenia. W myśl ustępu 2 tego przepisu oświadczenie, o którym mowa w ust. 1, powinno określać kwotę zadłużenia, do której bank może wystawić bankowy tytuł egzekucyjny, oraz termin, do którego bank może wystąpić o nadanie temu tytułowi klauzuli wykonalności. Dłużnik może się również poddać egzekucji wydania rzeczy, w przypadku gdy ustanowiono zastaw rejestrowy lub dokonano przeniesienia własności w celu zabezpieczenia roszczenia. W tym miejscu trzeba wyjaśnić, że jeśli chodzi o zagadnienie oznaczenia odsetek, o którym mowa w art. 96 ust. 2 ustawy Prawo bankowe, to Sąd Okręgowy stoi na stanowisku, iż w tym zakresie istotne jest wskazanie przez bank kwoty stanowiącej podstawę do ich obliczenia, okresu za jaki są one naliczane oraz odpowiedniej stopy oprocentowania. Natomiast brak któregokolwiek z tych elementów uniemożliwia dłużnikowi w czytelny sposób zweryfikowanie jego zadłużenia. Tym samym Sąd orzekający podziela stanowisko Sądu Najwyższego zaprezentowane w uzasadnieniu uchwały z dnia 12 lutego 2009 r. wydanej w sprawie o sygn. akt III CZP 145/08 (LEX nr 478089, Biul. SN 2009/2/7), w którym Sąd ten wskazał, że jeżeli nie istnieją żadne przeszkody prawne w zakresie lokowania w bankowych umowach kredytowych odpowiednich klauzul dotyczących wysokości odsetek za opóźnienie (nawiązujących do treści art. 359 § 2¹ k.c.), to kwestia dopuszczalności umieszczania takich klauzul (lub ich odpowiednich skrótów redakcyjnych) w treści b.t.e. powinna być rozważana przy uwzględnieniu postanowień dotyczących tzw. formalnych wymagań b.t.e., przewidzianych w art. 96 ust. 2 prawa bankowego. Przepis ten wymaga oznaczenia w b.t.e. m.in. „wysokości zobowiązań dłużnika wraz z odsetkami i terminami ich płatności”. Sąd Najwyższy zaznaczył, że w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 7 lipca 2000r., III CZP 27/00, trafnie przyjęto, że regulacja ta odnosi się do wszystkich rodzajów odsetek, które w ogóle mogą być umieszczone w b.t.e., w tym także - do odsetek za opóźnienie, których wysokość strony określają w umowie bankowej. Wymagane jest zatem nie tylko określenie zadłużenia dłużnika od strony strukturalnej (zadłużenie główne, zadłużenie uboczne), ale także - wskazanie „wysokości” (rozmiaru) tego zadłużenia w odniesieniu do długu głównego i należności pozostałych - w tym roszczeń o zapłatę odsetek za opóźnienie. Innymi

słowy, umieszczone w b.t.e. odsetki za opóźnienie powinny być odpowiednio strukturalnie wyodrębnione z innych pozycji składających się na dług dłużnika i jednocześnie odpowiednio określone co do wysokości. Określenie wysokości odsetek za opóźnienie możliwe jest wówczas, gdy wskazana została kwota stanowiąca podstawę do ich obliczenia, podano odpowiednią stopę procentową oraz okres obliczenia odsetek (okres opóźnienia dłużnika). W ten sposób dłużnik banku uzyskuje pełną możliwość zweryfikowania własnego zadłużenia wynikającego z bankowego stosunku obligacyjnego i ujętego w b.t.e. Weryfikacja taka umożliwia dłużnikowi podjęcie wobec banku odpowiedniej obrony prawnej, jeszcze w postępowaniu klauzulowym lub obrony merytorycznej (art. 840 k.p.c.). Jeżeli nie sposób z góry określić czasu trwania ewentualnego opóźnienia dłużnika, to dla określenia wysokości odsetek za opóźnienie pozostaje wskazania kwoty stanowiącej podstawę jej obliczenia i wskazania stopy procentowej. Powstaje kwestia, czy art. 96 ust. 2 prawa bankowego dopuszcza dowolny sposób określenia stopy procentowej odsetek za opóźnienie, także np. przez odwołanie się do aktualnej stopy procentowej kredytu lombardowego NBP. Nie jest wykluczone, że praktyka bankowa mogłaby posługiwać się w tym zakresie innymi jeszcze formułami prawnymi, a banki - mogłyby próbować umieszczać takie formuły (klauzule) w wystawionych b.t.e. Uznanie takiej praktyki za dopuszczalną oznaczałoby zaakceptowanie niejako opisowej (pośrednio określonej) stopy procentowej w zakresie odsetek za opóźnienie. Jednakże Sąd Najwyższy stwierdził, że względy możliwości weryfikacji przez dłużnika elementów jego zadłużenia umieszczonych w b.t.e. nie pozwalają na przyjmowanie dowolnych (np. opisowych) sposobów oznaczania stopy procentowej odsetek za opóźnienie, objętych b.t.e. Stopa ta powinna być określona w sposób właściwy dla określenia stóp procentowych odnoszących się do innych należności banku znajdujących się w tym samym b.t.e., tj. należności głównych i ubocznych. De lege lata brak dostatecznego uzasadnienia dla przyjmowania takiej interpretacji, że w omawianym zakresie art. 96 ust. 2 prawa bankowego stwarza bankom swobodę formowania treści b.t.e. Sąd Najwyższy stanął na stanowisku, iż nie mogą mieć w tym względzie decydującego znaczenia formułowane niekiedy w piśmiennictwie i w praktyce bankowej racje typowo pragmatyczne w postaci „racjonalizowania i ułatwiania” określania ostatecznego zadłużenia dłużnika banku z tytułu odsetek za opóźnienie.

Mając powyższe uwagi na względzie Sąd Okręgowy po analizie akt sprawy wskazuje, iż przedmiotem wniosku wierzyciela z dnia 21 sierpnia 2012 r. o nadanie klauzuli wykonalności tytułowi egzekucyjnemu jest wystawiony przez (...) Bank spółkę akcyjną z siedzibą we W. bankowy tytuł egzekucyjny nr (...) z dnia 21 sierpnia 2012 r. wobec C. S.. Z treści tego bankowego tytułu egzekucyjnego wynika zaś, iż został on wystawiony w oparciu o dokumenty o których mowa w art. 96 ust. 1 cytowanej ustawy. Wymieniony w omawianym bankowym tytule egzekucyjnym dłużnik zalicza się do osób o których mowa w art. 97 ust. 1 ustawy Prawo bankowe, gdyż bezpośrednio ze wskazanym bankiem dokonał czynności bankowej w postaci zawarcia umowy kredytu nr KGP \ (...) z dnia 6 kwietnia 2009 r. C. S. złożył również pisemne oświadczenie o poddaniu się egzekucji w zakresie tej czynności bankowej, z którego wynika zarówno kwota zadłużenia, do której bank może wystawić bankowy tytuł egzekucyjny (40.271,28 zł), jak też termin, do którego bank może wystąpić o nadanie temu tytułowi klauzuli wykonalności (11 kwietnia 2017 r.). Przedmiotowy bankowy tytuł egzekucyjny zawiera wszystkie wymienione w art. 96 ust. 2 tej ustawy elementy jakie powinien zawierać każdy bankowy tytuł egzekucyjny, w tym oznaczono wysokość zobowiązań dłużnika wraz z odsetkami i terminami ich płatności, oznaczono też, że dochodzone roszczenia wynikają z czynności bankowej w postaci umowy kredytu nr KGP \ (...) z dnia 6 kwietnia 2009 r. oraz zawarto wzmiankę o wymagalności tych roszczeń. Jednocześnie roszczenia objęte bankowym tytułem egzekucyjnym nr (...) z dnia 21 sierpnia 2012 r. wynikają bezpośrednio z czynności bankowej w postaci wymienionej umowy. Natomiast w postępowaniu o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu poza kognicją Sądu pozostaje kwestia przyczyn dla których doszło do powstania zadłużenia, na co powołuje się z kolei w zażaleniu dłużnik.

Sąd Okręgowy w granicach zaskarżenia dostrzegł, że Sąd Rejonowy w zakresie dalszych odsetek liczonych od kapitału w kwocie 9.319,80 zł od dnia 21 sierpnia 2012 r. do dnia zapłaty niezasadnie uwzględnił zmienną stopę oprocentowania według czterokrotności obowiązującej stopy kredytu lombardowego NBP. Jednakże wobec tego, iż wierzyciel w bankowym tytule egzekucyjnym jednocześnie oznaczył stopę dalszych odsetek na dzień jego wystawienia według stopy procentowej w wysokości 25 % w stosunku rocznym, stąd taką stopę procentową należało dla tych odsetek przyjąć, a jedynie w pozostałym zakresie co do dalszych odsetek wnioski oddalić. W tym stanie rzeczy należało zweryfikować zaskarżone orzeczenie. Omawiana zamiana zaskarżonego postanowienia pozostaje jednak bez wpływu na treść

merytorycznego rozstrzygnięcia o kosztach postępowania zawartego w punkcie 2 tego orzeczenia. W postępowaniu wierzyciel uległ tylko co do nieznaczącej części swego żądania. Dlatego też wobec złożonego przez wierzyciela wniosku o zwrot kosztów tego postępowania na podstawie art. 100 zd. 2 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. uzasadnionym było w dalszym ciągu obciążenie dłużnika obowiązkiem ich zwrotu w całości. Jednocześnie w ocenie Sądu Odwoławczego w niniejszej sprawie nie wystąpił wypadek szczególnie uzasadniony w rozumieniu art. 102 k.p.c.

W świetle powyższych rozważań, Sąd Okręgowy na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. zmienił zaskarżone orzeczenie, o czym orzekł w punkcie I postanowienia. W pozostałym zaś zakresie uznając zażalenie za bezzasadne, na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., orzeczono jak w punkcie II postanowienia.

(...)

(...)

(...)

(...)

(...)

(...)

(...)

(...)